

Bratislava Slovensko

V Bratislavě od roku 2016 pracují na stavbě dálničního obchvatu

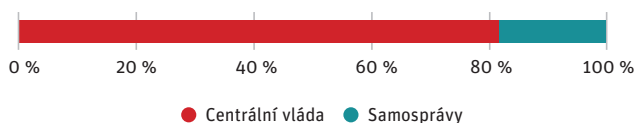
● **MĚSTO:**
0,4 mil. obyvatel

● **METROPOLITNÍ OBLAST**
0,6 mil.
(+0,7% pop. změna /5 let)

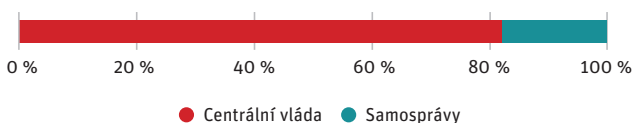
HDP: 195 % průměru HDP EU28
(+2,3% prům. roční změna HDP /5 let)

Jak fungují finance samospráv na Slovensku

VEŘEJNÉ PŘÍJMY

KAPITÁLOVÉ VÝDAJE

Slovensko má **system dvou úrovní samosprávy**; skládá se z 8 samosprávných krajů a 2930 obcí. Právní rámec fiskální decentralizace se skládá z několika právních aktů z roku 2004, týkajících se rozpočtů regionů a obcí. I přes významné reformy fiskální decentralizace z roku 2005 je Slovensko jednou z nejvíce centralizovaných zemí OECD z hlediska výdajů a daňových příjmů. Možnosti obcí ovlivňovat své výnosy a výdaje jsou často omezené malou velikostí obcí a nedostatkem spolupráce na společném poskytování veřejných služeb. **Kvůli nízké fiskální autonomii jsou samosprávy převážně závislé na vládních transferech.**

Veřejné investice jsou na Slovensku financovány převážně centrální vládou a samosprávy jsou zodpovědné pouze za 20 % investic (OECD 51 %). Země je silně závislá na Evropských strukturálních a investičních fondech. **Obce jsou v rámci samospráv významnějšími investory a stojí za 80 % investic samospráv.** Kapitálové výdaje samospráv jsou nejčastěji investovány do bydlení a občanské vybavenosti (ale také dopravy, vzdělávání a životního prostředí).

Příjmy samospráv tvoří oproti průměru OECD relativně malou část HDP. Příjmy mají tři hlavní zdroje: daně, nedaňové příjmy (poplatky a výnosy z majetku) a transfery od centrální vlády a EU. **Transfery a dotace činí 74 % příjmů samospráv (unitární země OECD 49 %).** **Podíl daní na celkových příjmech samospráv činí 7 % (unitární země OECD 39 %).**

Od roku 2014 (a implementace systému SNA 2008) se daň z příjmu fyzických osob, redistribuovaná státem, počítá nikoliv jako daňový příjem, ale jako transfer od

centrální vlády; to je důvod výrazného poklesu daňových příjmů samospráv po roce 2013.

Daňové příjmy samospráv představují 3 % z celkových veřejných daňových příjmů a 0,5 % HDP (oproti OECD 20 % a 5 %). Obce jsou přitom jedinou úrovní samosprávy, která má právo vybírat vlastní daně.

Hlavní obecní daní je daň z nemovitého majetku, vybíraná pravidelně za vlastnictví pozemků, budov a bytů. Obce mohou upravovat sazbu daně z nemovitého majetku dle lokálních podmínek. Za rok 2016 představovala tato daň 83 % z obecních daňových příjmů a 6 % z celkových příjmů samospráv; přesto výnos z daně představuje pouze 0,4 % HDP (OECD 1 %). Jedním z důvodů nízkého podílu výnosu je nezohlednění hodnoty pozemků na trhu při stanovení základní sazby daně. V současnosti (2020) se pracuje na reformě, ale otázkou zůstává v jaké časovém horizontu se jí podaří implementovat. Obce také mají povinnost vybírat daň z odpadu. Mezi ostatní (dobrovolné) daně pak patří daň z motorového vozidla v historických částech města, daň z ubytování a daň z prodejních automatů. Obce si určují, zda konkrétní daně vybírat, a jak stanovit jejich sazby.

Transfery jsou členěny na účelově vázané a nevázané. Hlavní účelově nevázaný transfer z hlediska příjmu představuje podíl samospráv na dani z příjmu fyzických osob. **V roce 2016 byl alokační vzorec pro redistribuci daně upraven; kraje nyní dostávají 30 % a obce 70 % z celkových výnosů daně z příjmu fyzických osob.** Transfer je nastaven tak, aby vyrovnával schopnosti samospráv financovat potřebné výdaje – dle velikosti populace, věkové struktury, rozlohy atp.

Účelově vázané transfery od centrální vlády slouží k financování určených služeb a tvoří cca třetinu obecních rozpočtů. Tyto transfery slouží zejména k financování vzdělávání (platy učitelů), ale také na poskytování veřejných služeb, na stavebnictví a dopravu, na regionální rozvoj a cestovní ruch. **V roce 2016 tvořily běžné transfery 93 % veškerých transferů a dotací.**

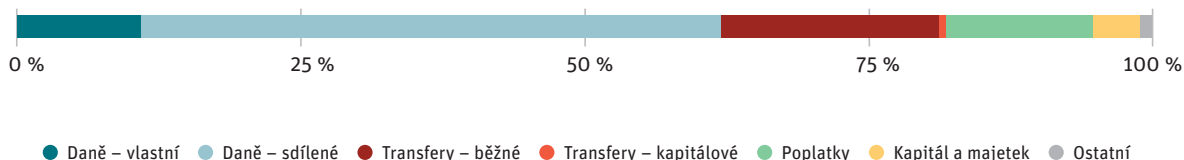
Poplatky představují za rok 17 % celkových příjmů samospráv (OECD unitární země 10 %). Mezi ostatní příjmy patří provozní přebytky veřejných podniků, výnosy z podnikání, výnosy z vlastnictví majetku, přijaté dary, úroky z vkladů a výběr pokut. V roce 2015 byl také zaveden poplatek, který fyzická či právnická osoba platí za vydané platné stavební povolení na pozemku v obci. Dohromady však tyto ostatní příjmy tvoří méně než 1 % příjmu samospráv.

Zdroj: <http://www.oecd.org/cfe/regional-policy/Observatory-on-Subnational-Government-Finance-and-Investment.htm>

Finance města Bratislava

ZDROJE PŘÍJMŮ

Ekonomická klasifikace příjmů

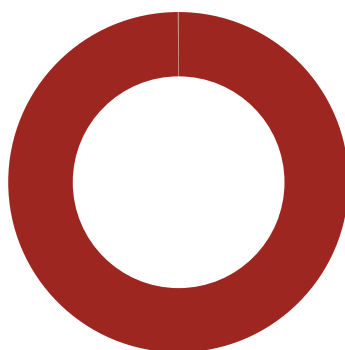

Základ daně

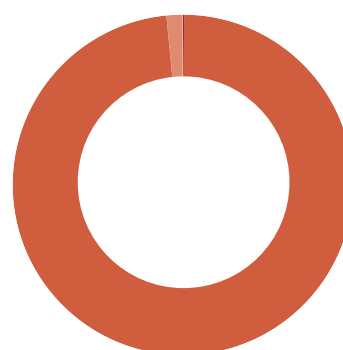
● Produkce ● Příjem a bohatství
● Majetek

Účelovost transferů

● Účelové
● Neznámé

Úroveň transferů

● Ostatní samosprávy ● Centrální
● Mezinárodní ● Soukromé

Bilance a dluh

-3 %

BILANCE ROZPOČTU

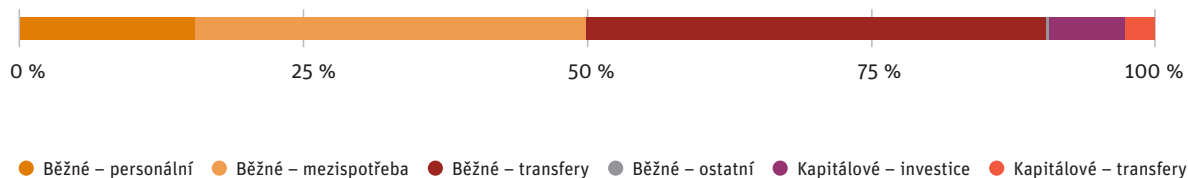
47 %

DLUH JAKO PROCENTO
ROČNÍCH PŘÍJMŮ

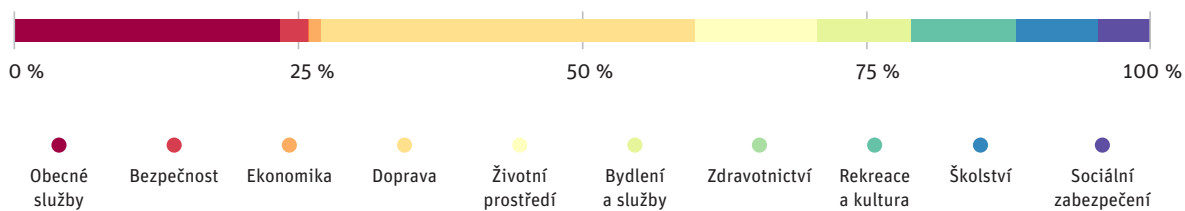
Finance města Bratislava

SLOŽENÍ VÝDAJŮ

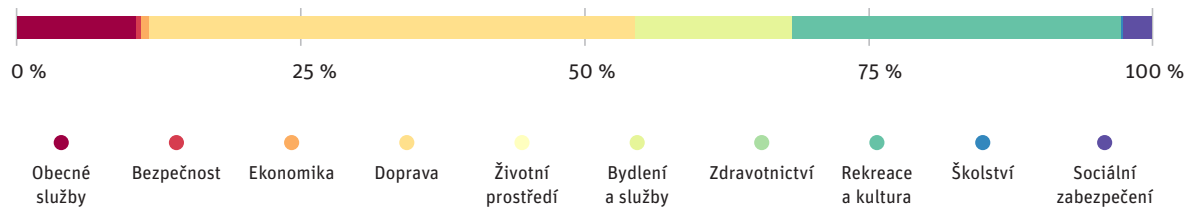
Ekonomická klasifikace výdajů

Funkční klasifikace výdajů

Funkční klasifikace kapitálových výdajů

Zdroj: vlastní dotazníkové šetření (2019)

Dálniční okruh (od 2016)

Dálnice D4 na jihu a jihovýchodě města v délce 27 km a dálniční přivaděč R7 v délce 6 km, dohromady za 1,4 mld. EUR

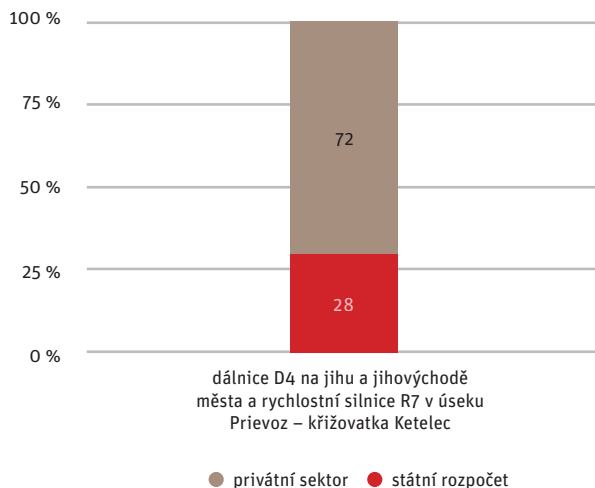
Dálnice D4 v úseku Jarovce – Ivanka-sever – Rača v délce 27 km včetně nového mostu přes Dunaj a 6 km navazující rychlostní komunikace R7 v úseku Prievoz – dálniční křižovatka Ketelec.

Komunikace budou sloužit jako vnější obchvat Bratislavy a jako spojnice Bratislavy a jižních částí Trnavského kraje. Výstavba R7 byla zahájena na podzim 2016, výstavba D4 v létě 2017; naplno se stavební práce rozeběhly na jaře 2018. Původní termín zprovoznění byl stanoven na rok 2020, avšak realizace projektu má zpoždění 1–2 roky.

Financování probíhá formou PPP, protože v Bratislavském kraji se nedají čerpat fondy EU a stát na takovou výstavbu nemá peníze (stát financoval výkup pozemků). Koncesionáři jsou Cintra, Macquarie Capital a Porr. Konsorcium zabezpečuje v rámci koncese projekční práce, kompletní realizaci, financování, i samotný provoz a údržbu projektu. Koncesní smlouva byla podepsána v roce 2016, koncesionáři budou mít komunikace ve správě po dobu 30 let.

Dálniční obchvat Bratislavy

Zdroj: www.d4r7.com, www.ceskedalnice.cz